

Univerſitetet „betragtes ſom et Steb, hvorfra man f. Ex. kan hente Beviſer for proviſoriſke Finantsloves Gyldighed, naar man vil.“ Jeg ſtal ikke opholde mig ved den Inſinuation, der ligger i diſſe Ord, men blot minde om, hvad der ganſke ſikkert er Thinget bekiendt og viſtno ogſaa vilde være det ærede Medlem tilſtrækkelig bekiendt, naar han i længere Tid havde haft Sæde her at Univerſitetet ogſaa har været det Steb, hvorfra man har hentet Beviſer for proviſoriſke Finantsloves Ugyldighed, og dette turde netop bedſt viſe, at de forſkjellige Dofatteller og Overbeviſninger blive repræſenterede ved Univerſitetet, uden at nogen beſtemt Partivretning og Rødents i ſaa Henſeende gjør ſig gjældende. Dette tror jeg ogſaa, man maa faſtholde ſom det Rette, at Enhver ſaar Frihed til at gjøre ſin videnskabelige Overbeviſning gjældende. Jeg tror derfor heller ikke, at man ſaa ubetinget kan opſtille den Fordring, ſom det ærede Medlem sluttede med, at Univerſitetet burde komme den moderne Tidſaand imøde, derſom dette ſtal forſtaas ſaaledes, at man forlanger af dem, ſom ſkulle anſettes ſom Univerſitetslærere, at de ſkulle hylde de Anſtuelſer, ſom for Tiden ere de herſkende; thi diſſe ville ofte kun være en forbigaaende Stemning. Det, ſom det gjælder om at faae frem her, er den virkelige begrundede, videnskabelig Overbeviſning. — Jeg ſtal ikke komme nærmere ind paa det ærede Medlems Udtalelſer om Univerſitetets finantiſſelle Stilling, thi det Spørgſmaal er jo blevet tilſtrækkelig drøftet forleden ved Behandlingen af Loven om Univerſitetets finantiſſelle Forhold. Jeg ſtal kun gjøre den Bemærkning, at, naar han fandt, at en ſtor Del Inſtitutioner, ja, enhver anden Inſtitution i Landet, ſom f. Ex. Hæren eller Militærvæſenet, ligeſaa godt kunde ønske at faae Sørfornie, ſaa er der dog den væſentlige Forſkjel, at Univerſitetet har Sørfornie, ſom er bleven lagt hen til ſærlig at fyldeſigge deſ Lær, og Beſtrebelſerne fra vor Side gaa jo netop kun ud paa at værne om og bevare den ſaaledes nedarvede Fornie. Derved ſtiller Forholdet ſig dog endel forſkjelligt fra de Inſtitutioner, ſom det ærede Medlem nævned. — Naar endelig det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (H. Nielsen) udtalte, at man, naar man vilde gaa til en nærmere Overveieſſe og Drøftelſe af Skolernes og Univerſitetets Forhold, ikke derved burde forhale Afgjørelſen af Spørgſmaalet om de nu anſatte Læreres Lønningſforhold og Forbedringerne i deres Løn, ſom man lynes tilbøielig til at anerkjende Berettigelſen af, og naar han derfor mente, at man ſkulde komme til midlertidige Love om Lønningſforbedringer, ſaa forekommer dette mig at være noget i Strid med den Holdning, ſom dette Things Flertal har indtaget overfor den foreliggende Lov om Tillæg til Lønninger, ſom nu er gaaet over til det andet Thing. Ved denne har man nemlig netop ved den Afſattelſe, den har

modtaget, vedtaget at belage en ſtor Del af diſſe Lærere det Lønningſtillæg, de have ſaaet i flere Aar, og med Vibeholdelſen af hvilket det dog maa erkjendes, at de alligevel have været temmelig daarlig ſtillede. Det forekommer mig derfor, at ſkulde vi gaa til dette, at faae midlertidige Beſtemmelſer om Lønningſtillæg, ſaa maatte det første Skridt være det, at man erklærede ſig villig til at opretholde det, ſom man har tilſtaaet ſom midlertidig Lønningſforbedring i flere Aar.

Bale: Da jeg ikke ønsker at trætte det høie Thing ved et længere Foredrag, har jeg ønsket ganſke fort overfor det ærede Medlem fra Leire (Holſtein-Ledreborg) at gjøre en Bemærkning med Henſyn til de Raad, han har givet os. Jeg ſvarer for mit eget Vedkommende, og jeg ſvarer ſaaledes, at hele den Udviſning, hvoraf ogſaa viſſe enkelte Retninger i vor Tid ere en Frugt, grunder ſig paa aandelige Hørelſer i Fortiden, ſom ingen alſtid tænker kan forbigaa. Jeg for min Del vil aldrig opgive den frie Forſknings Ret ogſaa paa min Videnskabs Omraade; denne Frihed, ſom ſærlig er en Frugt af Morten Luthers lyſe Aand. Han handlede i fuld Overenſtemmelſe med, hvad en anden Tænk har ſagt, at hvor Gudſ Aand er, der er Frihed. Denne Fordring paa Frihed for Tænkningen er aldeles uafhængig af at gjøre andre Retninger tilpaa; Videnskaben ſøger Sandheden for dens egen Skyld, ikke for at gjøre Menneſkene tilpaa, og jeg vil ſi til, at den ſande Videnskab gaar ikke ud paa at herſke, men den er rede til at bringe Ofre for ſin Overbeviſning.

S. Solm: Efter mine Udtalelſer forleden Dag ved Behandlingen af Univerſitetets Lønningſlov og Lønningſloven for de lærde Skoler, er det naturligt, at jeg maa ſtøtte det Forſlag, der nu er bragt frem. Jeg ønsker, ſom jeg dengang tillod mig at antyde, en Omordning af vort høiere Underviſningsvæſen paa adſkillige Punkter, og jeg er derfor glad ved, at der kan blive Leilighed til at faae Sagen drøftet i et Udvalg, — ikke fordi jeg tror, at et ſaadant Udvalg kan magte i alle Enkeltheder at udarbejde en ny og bedre Organization for Univerſitetet og de lærde Skoler, men fordi jeg har det Haab, at Tankerne derigjennem kunne klares, og at man, om muligt, kan komme hinanden noget nærmere, ſaa at man bedre kan forſtaa, hvad det er, der ſkiller. Jeg vilde ganſke viſt finde det urimeligt, ja komiſt, om dette Udvalg vilde tage ſig for i Stort og Smaat at underſøge alle de herhenhørende Forhold, thi det vilde være et fuldſtændig uoverkommeligt Arbejde; men vi have jo af Forſlagsſtillerens Ordſfører hørt, at det paa ingen Maade er Meningen, og jeg antager derfor, at Udvalget vil begrænſe ſig og ſe at ſamle Forhandlingerne om ſaadanne enkelte Hovedpunkter, ſom man mener, der kunde være Anledning til nu at tage op til Drøftelſe